

Gorenjec.

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrta leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvstvo 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v g. Floriana hiši nasproti mestne hranilnice. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Volilni katekizem za slovenske kmetske volilce.*

In kdor slisi te moje besede in se ne ravna po njih, je podoben nespanetnemu možu, ki je postavil svojo hišo na pesek.

Evang. sv. Matevža 7, 26.

I.

1. Kaj je prva naloga slovenskega kmetskega poslanca? — Prva naloga vsakega poslanca, ki so ga kmetje izvolili, je, da varuje pristi kmetskega ljudstva sploh in pred vsem koristi svojih kmetskih volilcev.

2. Česa se mora zavedati slovenski kmetski poslanec? — Zavedati se mora, da je in slovenskih starišev, in da je kmetski stan prva podlaga cele Avstrije in zlasti slovenskega naroda.

3. Kako mora kmetski poslanec postopati? — Kmetski poslanec mora ohraniti svojo neodvisnost tako do vlade kakor do duhovščine in se ne sme dati podkupiti ne z denarjem, ne z redovi ali z odlikovanji; postopati mora po svojem prepričanju in pri vsaki priložnosti mora najprej vprašati, če je dotična stvar kmetu koristna ali škodljiva. Če je škodljiva kmetu, mora se jej upreti brez ozira na druge.

4. Katerega stanu naj bo torej kmetski poslanec? — Kmetski poslanec naj bo sam kmetski posestnik, zakaj le tak pozna res težave in bremena, ki tarejo kmetski stan, samo on pozna res želje in potrebe kmetskega ljudstva in jih bo zastopal toliko krepkeje, ker s tem pomaga tudi samemu sebi.

5. Zakaj pripadnik drugega stanu ni poseben za kmetskega poslanca? — Pripadnik drugega stanu ne more biti dober zastopnik kmetskega stanu, ker ima vsak stan svoje posebne koristi, in ker so te koristi mnogokrat nasprotno koristni kmeta, ne glede na to, da pripadnik drugega stanu, tudi duhovskega, nima smisla za kmetske želje in ne pozna kmetskih potreb.

6. Ali ima kmetski stan dovolj poslancev v državnem zboru? — Kmetski stan nima dovolj poslancev v državnem zboru. Po pravici bi jih moral imeti več. A tudi s sedanjim številom poslancev bi se dalo doseči veliko več koristnega, ko bi kmetski poslanci imeli kaj smisla za koristi kmetskega stanu in kaj srca za kmetsko ljudstvo.

* Po «Rodeljubu».

7. Zakaj se doslej za kmetski stan ni doseglo skoro ničesar? — Za kmetski stan se doslej zategadelj ni doseglo skoro ničesar, ker je bilo med 130 kmetskimi državnimi poslanci samo 47 kmetskih posestnikov in 83 plemenitašev, duhovnikov in uradnikov. Ti plemenitaši, duhovniki in uradniki so v državnem zboru zastopali koristi svojega stanu, ne pa koristi kmetov in zato se ni skoro ničesar storilo za kmetsko ljudstvo.

8. Ali je torej potrebno, da kmetje pošljejo kmete v državni zbor? — Ni samo potrebno, ampak sveta dolžnost je, da volijo kmetje v državni zbor samo kmete, ker tudi drugi stanovi volijo samo poslance svojega stanu. Veleposestniki-plemenitaši volijo plemenitaše, veleposestniki-duhovniki samo duhovnike, meščani samo meščane, nikdar ne kmetov.

9. Zakaj stori kmet napako, če glasuje za poslanca, ki ni njegovega stanu? — Zato, ker dá s tem izkoriščevalcem kmetskega stanu orožje v roke, da zatirajo kmetski stan. Kdor torej voli naprimer duhovnika, izda svoj lastni stan.

10. Ali so kmet mora varovati tudi gotovih kmetov? — Kmet se mora varovati tudi pred tistimi kmeti, ki iz lakomnosti, častilželjnosti ali zaslepljenosti ne stoje ob strani kmetov, ampak se ravnaajo tako, kakor jim ukazujejo v farovzih.

11. Katere stranke so kmetom najbolj sovražne? — Najbolj sta kmetu sovražni fevdalna stranka in klerikalna stranka.

12. Zakaj so fevdalci kmetskemu stanu škodljivi? — Fevdalci, to so klerikalni visoki plemenitaši, bogati škofje in opati, so kmetu sovražni, ker ne morejo preboleti, da so izgubili nekdanje svoje predprave, in da kmeta ne morejo več tako zatirati in izsesaviti kakor nekdanj. Liberalci so iz kmeta-tlačana napravili grofom in škofom ravnopravnega državljana. Fevdalci se pehajo zato, da bi zatrli liberalstvo in pridobili vsaj nekaj nekdanjih pravic. V ta namen pokupujejo zlasti kmetska posestva in jih zlagajo v velika posestva. To se vidi posebno na Češkem, Galiskem in Štajerskem, kjer so že na tisoče kmetov pognali z njih posestev. Ker fevdalci kmeta ne morejo več v tlako upreči, delajo na to, da bi vsi kmetje postali samo dninarji in hlapeci knezov in škofov in samostanov.

13. Zakaj je klerikalna stranka kmetu škodljiva? — Klerikalna stranka, ki se imenuje tudi katoliška ali krščan-

sko-socijalna ali duhovniška stranka, je kmetu škodljiva, ker se je pod plaščem vere, z zlorabo in oskrunjevanjem cerkve usilila kmetu za voditeljico, da doseže svoje, kmetu in državi nevarne namene. Duhovniška ali klerikalna stranka je državi in kmetu najbolj nevarna in najbolj škodljiva.

14. Zakaj je klerikalna stranka državi najbolj nevarna? — Klerikalna stranka je sovražnica vsake države, ker deluje na to, da bi se vse države na svetu podredile gospodstvu cerkve. Ta svoj namen hoče doseči s tem, da oslabi posamične države, da ohrani ljudstvo v duševni odvisnosti, da spravi kmeta s praznoverstvom in revščino popolnoma pod duhovniški podplat. Klerikalci so sovražniki vsakega naroda, vsakega vladarja, vsake države, ker hrepenijo po vladi nad vsemi. Klerikalci so samo toliko časa cesarju zvesti, dokler se zgodi vse tako, kakor hočejo oni. To smo videli, ko se je v Avstriji razveljavil konkordat. Klerikalci so se takrat kar puntali. Takrat so škofje s kardinalom Schwarzenbergom na čelu izdali pastirsko pismo, ki je bilo radi hudodelstva ščuvanja k punku zaplenjeno. Škof v Lincu, Rudiger, je bil takrat zaradi hudodelstva motenja javnega reda obsojen na 12 dni v ječo. Papež Pij IX. je l. 1868. preklel naše šolske postave, in škofje so se puntali ter ščuvali ljudstvo, da nihče tem postavam ni dolžan se pokoriti, dunajski «Vaterland» pa, ki je še danes glasilo kranjskih klerikalcev, je tedaj pisal, da se nobenemu uradniku ni treba držati službene prisega. Klerikalna stranka hoče ljubezen do domovine popolnoma zadušiti, papeža pa hoče povzdigniti nad vse vladarje ter ga narediti za posvetnega kralja vseh kraljev. Zato se tudi na vseh klerikalnih shodih kliče najprej «Slavu papežu» in potem šele «Slava cesarju». Če se gre za gospodstvo klerikalcev, se zvežejo ti tudi z največjimi sovražniki vere. Razen za gospodstvo se poganjajo klerikalci samo še za denar. Kristus je učil revščino, a vendar so klerikalci tako lakomni kakor sestradani volkovi. Klerikalci bi radi pograbili vse premoženje, njih malha je brez dna. S tem uničujejo ljudsko blagostanje. L. 1895. je imela katoliška cerkev v naši državi 409 milijonov goldinarjev premoženja. To se je od tedaj seveda še znatno pomnožilo. Dohodkov je imela cerkev v 1895. letu nad 28 milijonov. Vsako leto si prihrani skoro 12 novih milijonov. S temi prihranjenimi milijoni pa cerkev ne siti lačnih, ne oblači strganih, ne plačuje župnikov in kapelanov, kar morajo verniki storiti, ampak nalaga to na visoke obresti in kupuje posestva.

PODLISTEK.

Osveta.

Stari godrnjavi hišnik odprl je ob rani jutranji zori vežna vrata, pogledal je okrog sebe, prozaično zazdehal v poetično jutro, in njegov običajni pričetek dneva je bil storjen. Polagoma vtakne z nedolžno tiho kletvico ključ v žep, udari z desnico po stegnu, najbrže hoteč pokazati sam sebi, da še vedno nosi ključ od vrat graščine barona Liparja.

Kmalu nato pride po stopnicah mladi sin baronov, tedaj častnik pri nekem artilerijskem polku, sanjavi Ferdo.

S puško na rami izgine v park. —

Polagoma, kakor bi se bala vsake stopinje, prikaže se na pragu ona; lepa, dà, krasna je ob prvih žarkih vzhajajočega sonca. Oprezno ogleduje svoje preprosto, a vendar okusno odelo. Te krasne nožice ne vzbujajo ni-

Za svojo vrečo so klerikalci vedno dobro skrbeli. Na zemljiški davek od cerkvenih posestev se ne smejo nalagati naklade, od župnišč ni treba nič plačevati za uboge. V dobi petih let se je vrednost cerkvenih nepremičnin pomnožila za 64 milijonov kron, drugi dohodki za 3 milijone kron, vse cerkveno premoženje pa za 120 milijonov kron. Ako se računa, da je poprek vsako kmetsko posestvo, vredno 5000 gld., in ako se pomisli, da cerkev ne stvarja novih vrednote, se lahko pritrди baronu Rokitanškemu, ki je dognal, da je katoliška cerkev v Avstriji v petih letih 6457 kmetom in 6236 rokodelcem vse vzela, kar so imeli. Klerikalci so tako lakomni, da niso zadovoljni samo s tem, kar iz ljudstva izsesajo. Državo goljufajo pri davkih, koder morejo. To kaže posebno zgodovina verskega zaklada. Iz tega verskega zaklada dobivajo nižji duhovniki neke prispevke, škofje, opati, bogati župniki in samostani pa morajo plačevati za verski zaklad male naklade. Te naklade so prav nizke. Kdor ima 10 do 20.000 gld. na leto, naj bi plačal $\frac{1}{2}\%$, kdor ima 20 do 30.000 gld. 3% in tako dalje do 10% . Ti škofje, prelati in samostani, ki so vezani plačati to naklado, imajo na leto 28 milijonov gld. dohodkov, a goljufali so državo na tako nesramen način, da je ta naklada nesla 1896. l. le 775.526 gld., 1897. l. pa le še 281.502 gld. Če kmet ne plača, se mu vzame njegov dom, in brez usmiljenja ga vržejo na cesto. Bogatih škofov in prelatov pa se vlada ne upa prijeti, ker imajo ti na ljudstvo velikanski vpliv. Vlada računa, da so škofje, prelati in samostani plačali kakih 60 milijonov gld. premalo. A namesto, da bi ta denar iztirjala, pravi vlada: ker škofje, prelati in samostani ne plačajo, čeprav je Kristus učil: «Dajte cesarju, kar je cesarjevega», pa odpustimo ta davek in naložimo to breme kmetu. In vlada bo to dosegla, ako bo kmet tako zabit, da pošlje v državni zbor svoje sovražnike, klerikalce, namesto poštenih ljudskih zastopnikov.

Se nadaljuje.

Vollno gibanje.

Prejeli smo od cenjenega župana iz kranjske okolice naslednji poziv, katerega na njegovo izrecno željo objavljamo neizpremenjenega:

V kratkem se bodo vršile državnozbornske volitve. Kakor vedno poprej ob takih prilikah, tako je tudi še danes gorenjski kmet brez vsake opore in organizacije. Postavijo nam — meni nič, tebi nič — kandidata, kakor

kakega šuma. In kaj šele oči! V njih izražena so notranja hrepeneča čustva. Strast, nepremagljiva strast gori iz teh temnih malih punčic. Skoro trepetajoče stopa po mehkem belem pesku, semtertja zadene ob vejico lepotičnega grmiča, in rosne kapljice usipljejo se ji na krasno kožuhovinasto ogrinjalo. Ne čuti jih. Naprej, naprej hiti med mokrim grmovjem, oprezno se oziraje na desno in na levo. Zaide med trnje, med bodeče akacije, toda ne zmeni se zanje, dasiravno ji trgajo opravo. Le naprej, tja na malo trato kraj grajskega gozda.

Tam pričakuje plačilo za vse prestano. Tam se ublažijo in umirijo nje pogubljajoče strasti.

Slavec oglasi se v bližini, toda ona se danes ne zmeni zanj. Mnogokrat ga je že poslušala in poželjivo zalezovala, vendar vsakokrat je utihnil, kadar se mu je približala, in odletel v druge goščave — v senčnati hlad.

Konec pride.

da bi bilo to že postavno tako določeno, in mi ubogljive ovčiče izvolimo na povelje za svojega poslanca moža, ki največkrat nima pojma o kmetovanju, ki pozna kmeta le za časa volitev, in se pozneje kot poslanec bore malo briga za to, kje čevelj žuli poljedelca.

Do zadnjega časa uklanjali smo se gorenjski kmetje brezpogojno tej komandi. Gorjé tudi, ko bi se bil kdo drznil oporekati; razupili bi ga bili takoj kot brezverca, liberalca in sam bogve kaj. Toda tudi gorenjski, v božjo voljo le preveč udani kmet se je začel dramiti iz trdnega spanja. Trkati je začela na njegova vrata kosčena roka pomanjkanja. Nekdaj tako cvetoče gorenjske kmetije propadajo vedno bolj, in če bo šlo tako naprej, kmalu bomo lahko na prstih prešteli nezadolžena posestva. Bolnemu kmetškemu stanu so se vsiljevali od vseh strani zdravniki, ki so mu ponujali zdravila in zdravje — proti dobremu plačilu. Po mnogih dragih izkušnjah začeli so uvidevati tudi boljši gorenjski kmetje, da jim v gmotnem oziru ne bo pomagal duhovniški in tudi ne posvetni dohtar. Ta zavest dovedla je zavednejše gorenjske poljedelce do prepričanja, da jim ni pričakovati pomoči od drugod, temveč, da si morajo sami pomagati, držeč se gesla: «Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!» Sedaj, ko se vsi stanovi organizujejo in družijo, da varujejo svoje stanovske koristi, je skrajni čas, da se združimo tudi mi, gorenjski kmetje, da se obvarujemo nadaljnje škode.

«Gorenjec» je letos že večkrat poudarjal, kako potrebna bi bila «Gorenjska kmetška zveza», katere naloga naj bi bila: kmeta učiti, svariti in braniti. In ravno sedaj, ko bomo volili v državni zbor zastopnika za gorenjske kmetške občine, je nujna potreba, da smo edini. Skupna nevarnost naj nas združi. Osnujmo tedaj neodvisno kmetško stranko, ki bo služila pred vsem našim koristim in se bo kolikor mogoče izogibala prepornim političnim vprašanjem. Da bi bila stranka slovensko-narodna, je samo ob sebi umevno. Sporazumimo se pred vsem župani med sabo, potem delujmo med ljudstvom in prepričajmo najpoprej kmeta-trpina, da mora biti njegov zastopnik v državnem zboru tudi sam kmet, ki pozna bedo kmetškega stanu, ki je sam izkušal težave in trpljenje izmučenega oratarja, a je seveda tudi sposoben za poslanca. Naš državni poslanec naj bo mož, ki bo že v lastnem interesu varoval koristi kmetškega stanu, in ne bo brez potrebe tlačnil tej ali oni stranki. Žalostno bi bilo, ako bi se ne mogli zastopati sami, in bi imeli več zaupanja v kakega advokata ali duhovnika. Ako se sami zaničujemo, potem nam ni pomagati. Prepričami bodimo, da so otroci pod okriljem lastne skrbne matere holje preskrbljeni, kakor pod varštvom neprijazne mačehe.

Gotovo je, da bi rodila ta naša organizacija in samostojni nastop odpor, a tolaži naj nas zavest, da bi kljub temu, če skrbimo sami za izboljšanje svojega gospodarskega položaja, vendar ostali — dobri kristjani. Pogumno tedaj naprej! V edinosti je moč!

Shod županov sodnega okraja kranjskega se vrši v ponedeljek 12. t. m. ob 1. uri popoldne v prostorih «Slovenskega bralnega društva» v Kranju. Posvetovali se bodo o bodočih državnozbornih volitvah in o kandidatih. K temu shodu pa se tudi uljudno vabijo vsi gg. župani in občinski svetovalci cele Gorenjske.

Kandidaturo za peto kurijo za Spodnje Štajersko prijavlja g. Dragotin Hribar in sprejme tudi izvolitev v državni zbor, če se večina volilcev izreče zanj.

Na Koroškem nastopi proti dr. Lemišu v peti skupini krščanski socijalec dr. Pupovac, dunajski odvetnik. Ako propade v tej skupini, kandiduje v kmetških občinah milstatskih. Celovski nemški nacionanci imajo jutri v Celovcu shod zaupnikov.

V Kranju, 10. listopada.

Zunanji minister Goluchowski bo menda odstopil, kakor poročajo nekateri nemški listi. Kot vzrok se navaja vprašanje o bosanskih železnicah.

Bosenska železnica. Madjari so zopet zmagali. V Bosni se hoče graditi več železnic, in naša vlada je zahtevala, naj se gradi železnica Bogajno-Splet, da se povzdigne Dalmacija, a Madjari so to preprečili. Nova železnica bo koristila samo Madjarski.

Bakljado napravijo na čast nadvojvodu Leopoldu Salvatorju Hrvatje. Dne 5. t. m. se je sešlo v Zagrebu 80 meščanov, da se dogovore o bakljadi. Izvolil se je poseben odbor.

Rabuka je nastala med avstrijskimi in črnogorskimi vojaki. Avstrijska patrolja, broječa pet mož, je bila napadena od črnogorskih vojakov, ki so prestopili hercegovsko-črnogorsko mejo. Naši so Črnogorcem ubili enega častnika in enega prostaka; sami pa so imeli dva ranjenca.

Spomenik umorjenega francoskega prezidenta Carnota so dne 5. t. m. z velikim sijajem razkrili. Ruski car je poslal brzojavko, v kateri posebno poudarja rusko-francosko alijanco. — V nedeljo se je pa usmrtil na tem spomeniku 42letni brivec. Vprvo je imel političen govor in ko je končal, si je prerezal z britvijo vrat.

Volitev predsednika v Ameriki utegne biti — kakor vse priprave kažejo — precej burna. Kandidata sta dva: Bryan in Kinley. Volilo se bo dne 5. grudnu, in glasovi se preštejejo dne 13. svečnâ 1901.

Dopisi.

Iz kranjske okolice. (Potresna posojila.) Leta 1895. ob času hudega potresa se nas je spomnila vlada in nam kmetom, ki smo imeli poškodovana poslopja, dala brezobrestna posojila. Za vplačevanje teh posojil, določen je čas z novim letom 1901. Od leta 1895. do danes tolažilo se nas je po naših klerikalnih zastopnikih, in ti so naši poslanci, da se nam bodo ta pošojila odpustila. Klerikalni listi so nekako pred pol letom na dolgo in široko razpravljali o tem, prinašali uzorce za prošnje, ki so se dobivali pri Šuštersičevi gospodarski zadrugi. Teh uzorcev smo se posluževali ali pa so nam jih gospodje okrog te «zadrede» sami izpolnjevali. Že takrat je «Gorenjec» opisal te površne prošnje. Vsi smo zavidali to ostro pisavo in se zgražali nad nje zlobnostjo, meneč, da taki gospodje, kakor dr. Krek, Šuštersič in drugi vendar morajo natanko vedeti, ker vedno klečeplazijo krog ministrov, kako se morajo delati take prošnje. Zategadelj smo obsojali «Gorenjca» najostreješe. Vse drugače sodimo pa o tem listu danes, ker nam dohajajo odbite prošnje nazaj brez utemeljevanja od deželnega predsedstva. Vprašali smo merodajne kroge, kako to, da so se prošnje kratkim potom v Ljubljani rešile, ker so vendar bile naslovljene na c. kr. finančno ministrstvo. Reкло se nam je, da zaradi tega, ker županstvo ni podpisalo dotičnih prošenj. Gospodje župani, toraj vi ste krivi, da so nam odbite te prošnje in da nam nobena prošnja za olajšavo ne pomaga. Sedaj bomo morali zopet vračevati potresna posojila. Sinček «Slovenskega Naroda», «Gorenjec» bil je torej že takrat dobro poučen, da se na take prazne tiskovine uradi ne morejo ozirati in da je to le agitacijsko sredstvo, katero pa se je še pravočasno

obelodanilo, namreč že sedaj pred volitvami. «Gorenjec» je takrat ravno z ozirom na te prošnje, ki so bile dne 7. in 10. m. m. prosilcem odbite dostavljene, pisal o tem. Kje ste torej zastopniki ljudstva, kje ste klerikalne korifeje, ki vedno kličete in upijete, koliko dobrega ste že storile za ubogega kmeta. Tedaj se boste morebiti izgovarjali, poslancev, vaših zastopnikov, ni več, ker ni parlamenta! Odgovarjamo pa vam, da niso vse vaše obljube vredne piškavega oreha, in da nas kmete le sleparite s svojimi sladkimi obljubami in da za nas uboge kmete ne storite prav ničesar. Namesto, da ste izberali pri ministrstvu tistih 10.000 kron, s katerimi ste zamašili luknjo v vaši «zadregi», in ki niso nam kmetom ničesar koristile, bi se bili rajše pobrigali za nas in nam kaj pripomogli. Zato pa bo imel težko in hudo nalogo naš bodoči poslanec, če bo hotel koristi našega ubogega kmeta-trpina zastopati na višjem mestu tako, kakor ga vežejo dolžnosti. Za take posle pa sedanjí g. Pogačnik ni, in on nas ne more zastopati, ker tudi ni sposoben, česar mu pa ni zameriti. Naš poslanec mora biti svoboden, da se ne bo pustil komandirati od škofov in da se mu v parlamentu ne bodo tresle hlače in šibile noge pred ministri in da bo nastopal kot mož-zastopnik. Nadalje morajo biti našemu poslancu znane vse težnje in potrebe kmetov, da bo tako mogel začeti delo pri glavi in ne pri repu. Zato bi želeli, da postavi narodno-napredna stranka za poslanca kmetovskih občin na Gorenjskem moža, kateremu morajo biti razmere vse Gorenjske znane. Le tak poslanec bo zamogel storiti kaj za ubogega kmeta, za kar pa zaspani gospod Pogačnik ni. V prvi vrsti pa se bo moral torej prijeti dela radi potrebnega posojila.

—e—

Iz Radovljice. Tukaj imamo edino društvo: Pevsko in bralno društvo «Triglav», ki bi moglo kaj storiti za narodno stvar. Prvotno se je to društvo imenovalo le pevsko društvo, a ker ni imelo moči, da bi kot tako delovalo, se je pozneje presnovalo tudi v bralno društvo. Zdaj obstoji in se vzdržuje le kot bralno društvo, ker tu nimamo nikogar, da bi hotel poučevati in voditi pevski zbor. Ta se oživi le takrat, kadar pride v Radovljico kak v petju izvežban slovenski uradnik in se žrtvuje v prostem času za narodno stvar kot pevovodja. Ker so pa taki uradniki le redki, morda ne bomo kmalu ali pa nikoli več dočakali, da bi se lepo slovensko petje po kakem uradniku tukaj zopet oživilo, kakor za časa tukajšnjega bivanja gospodov Domicelja in Vencajza. Zato je tudi odveč, da se naše društvo poleg bralnega še imenuje «pevsko». Treba bi ga bilo toraj vnovič prekrstiti tako, da bi odslej imelo le naslov: bralno društvo. Potem pa naj bi društvo pokazalo tudi malo več življenja in delavnosti, to je njegovim voditelji naj bi se malo bolj zanimali zanj! Zdaj je to društvo zelo osirotelo in še svoje strehe nima, odkar mu jo je odpovedal tukajšnji rojak. Nastanjeno je v vrtni lopi neke gostilne, kjer se ž njim že še shajalo v toplem poletnem času, čeprav so bili časniki na razpolago vsakemu gostu, ki je prišel v to lopo se pokrepčati; a za poletjem je nastalo mrzlo vreme, prišel bode še mrzlejši čas in lahko se zgodi, da bode naše bralno društvo v tem mrazu — zmrznilo! Ali tem žalostnim društvenim razmeram v Radovljici se ni čuditi, in se res ne more tukaj v tem oziru doseči nikakega vspeha, ker vladajo med prebivalci tega malega mesta take čudne osebne napetosti. Tudi ni upanja, da bi se te razmere kaj zboljšale, dokler se ne bode delovalo složnejše za narodno in gospodarsko stvar in dokler se ne bodo nekateri rojeni radovljiški meščani sprijaznili z mislijo, da so tudi drugi prebivalci ali po

domače «pritepenci» sinovi ravno tistega slovenskega naroda in ravnostiste katoliške vere! Pa kaj bi o tem govorili, ker vse nič ne pomaga! Naše bralno društvo bode moralo zmrzniti še to zimo, ker je naročeno na «Slovenski Narod» in na «Gorenjca», četudi imata v društveni sobi poleg njiju častno mesto «Slovenec» in «Slovenski list» ter drugi pobožni časopisi in ker se v tem društvu shajajo in delajo ti nevarni «liberaluhi»! Radovljiška godba, ki sedaj porablja záse skoraj vse duševne in gmotne društvene moči tega mesta, mu bode zagodla za slovo nekaj žalostink, in — ne bo ga več! Društveno knjižnico, kolikor je je še ostalo, pa bodo nato prenesli v kaplanijo, kjer se bode razcvetelo novo «katoliško društvo», za katero so tam že pometena tla in je tudi voditelj že določen v osebi gospoda «zakristana»! Da bode ta gospod res najsposobnejši voditelj mlademu društvu, o tem ne more dvomiti nobeden več, kdor je v zadnjem času slišal njegove agitacijske pridige, katere je skoval po predpisih umazanega «Slovenca». A ker smo «leberalci», mu privoščimo tako reklamo, ter mu jo hočemo še sami delati s tem, da pišemo o njem. Prepričani smo, da ga bode ljubljanski škof Bonaventura vsled takih zaslug kmalu prestavil za župnika na boljšo faro, in s tem bode ustrezno kapelanu in nam!

Z Dovjega. Dne 18. m. m. je preteklo 50 let, odkar je Gregor Legat, po domače Kveder, prevzel službo občinskega sluga. Silno je želel dočakati tega dne. Da bi pa bolj veselo obhajal svojo petdesetletnico, je povabil svoje otroke, ki so že vsi poženjeni, na nedeljo dne 21. m. m. skupaj ter jih hotel malo pogostiti. A prišlo je drugače. Dočakal je sicer svojo petdesetletnico, to je 18. vinotok, a še tisti večer se je po štiridnevni hudi bolezni preselil v boljšo bodočnost. Njegovi otroci so imeli potem namesto vesele pojedine — pogrebščino.

Gospodarske stranke.

Dalje.

Peta stranka je v obmejnih deželah, ki prisega na to, da bo s par hranilnicami in zadrugami ondotnega meščana ali ubila, ali ga prisilila domov. Sila ne pomaga nič, ker kmet je gospodarsko zvezan z meščanom, in konsumne zadruge ne morejo živeti med kmeti, ki pošiljajo svoje najboljše sinove in hčere v Ameriko. Dal Bog, da bi dobili iz kmetije dosti živeža!

V šesti stranki stojijo naši socialisti. Krščanski kuhajo v farovžu, in tem majhnim po številu se godi dobro, dokler jih farovž zaklada. Ti krščanski socialisti so sužnji fevdalcev. Fevdalci izprevidevajo, da ne bodo mogli dolgo izhajati z njihovim teženjem, ker socialistično stremljenje mas ni šala. Oni bi si radi pripravili toplo gnezdo, če mora priti ravno že kaj novega. Oni hočejo združno gospodarjenje uporabiti za svoje namene, biti hočejo na veleposestvih ter v farovžih voditelji ustajajočega, bodisi takega ali takega združnega gospodarjenja vsaj na kmetih. Kmeta hočejo odločiti od drugih strank, posebno od meščana. Zato žrtvujejo precej gmotnih sil v organiziranje poljskih in tovarniških delavcev in kmetov. Kmet naj bo pod njihovim vodstvom stanovsko organiziran, on naj postane sovražnik vsej drugi družbi. Gre jim tudi v tem pogledu za moč, zato da drže kmeta v svojih rokah. Stegujejo se po dolgosti odeje; vedno so bili dobri diplomatje in so še lahko, ker še lahko v senci velikega bogastva premišlujejo o toku razvoja gospodarstva in strankarstva.

Socialni demokratje so pri nas imovitejšim ljudem še čudna spaka. Pa počasi se tudi pri nas širijo misli in spoznava teženje velike svetovne socialne demo-

kratične stranke. V naših premogokopih, tovarnah so naši socialni demokratje že močni. Ali dokler ni kapitalistično gospodarstvo boljše razvito, tudi socialistično ne more pognati krepkih korenin. Naš kmet (in 60% je med Slovenci kmetov) je še »trda antikolektivistična kmetijska glava«.

Se nadaljuje.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebna vest. Gospod Ivan Jezeršek je imenovan nadučiteljem v Križih pri Trziču.

Veselica, katero je priredilo »Slovensko bralno društvo v Kranju« svojim članom v prostorih g. Fr. Ks. Sajovica dne 4. t. m. je bila dobro obiskana. Bila bi pa lahko še boljše obiskana, ko bi društvo imelo na razpolago primernejše prostore, vsled česar se je opazalo, da boljši sloji niso bili tako zastopani, kakor se je pričakovalo. Da nima društvo primernih prostorov, ni samo krivo, ker je splošno pomanjkanje primernih stanovanj v Kranju, ampak tisti, ki bi obstoječim društvom lahko pripomogli k vsestransko zadovoljnim prostorom. Kako velika je potreba takih prostorov, se sedaj lahko vsak prepriča. Boljši krogi pa se prosijo, naj ne odtegnejo svoje naklonjenosti društvu vsled teh nedostatkov, saj se društvo trudi, da bi vsestransko zadovoljilo slavno občinstvo; v omenjenem oziru seveda društvu to ni mogoče.

Kap je zadela v ponedeljek ob eni uri popoldne v Kranju na ulici tukajšnjega meščana gospoda Gregorija Pikuša. Mož je že dlje časa bolehal, vendar pa se je letošnje leto čutil mnogo boljše. Ta dan pa okoli poldneva se je zopet čutil slabega, zato se je podal na sveži zrak, misleč, da mu bo odleglo. Mož je bil vobče spoštovan in priljubljen v mestu, kar je pričal njegov pogreb, katerega se je udeležilo mnogobrojno občinstvo. Naj v miru počiva!

Redni občni zbor moškega pevskega društva »Kranj« se vrši dne 18. t. m. ob treh popoldne v društveni sobi.

Odbor.

Glas iz občinstva. Piše se nam: Sedaj, ko se bliža čas cestnega blata ali takozvane »plundre«, prosimo slavni občinski zastop, da naj strogo izvršuje sklep že prejšnjega desetletja, da ne bodo ob ponedeljkih in semnjih vsi trotoirji pred raznimi trgovinami zastavljeni z raznim blagom in drugo šaro. Že nekaj ponedeljkov smo opazovali sedaj ob deževnem času, kako so morali pasantje, med njimi seveda največ dam, hišnih gospodinj, ki se preskrbe z živili za cel teden v ponedeljkih, mešati popolnoma po nepotrebem blatu. Saj ima vsaka trgovina po eno, dve, tri in še več izlog, razen tega pa še polno žebličkov in kljuk, kjer razobeša blago, čemu potem še razstavlja stojala in zaboje po tratoirju, ki je pri nas tako ozek, in o katerem pravijo, da je za pasante napravljen. Morda uvidijo trgovci kranjskega mesta sami, da tako ne gre več dalje, ako pa ne, naj se pa gg. občinski očetje potrudijo na Martinov somenj na trg, da uvidijo potrebo temu nedostatku priti v okom. Seveda naj se prej zavarujejo zoper nezgode, ker se lahko komu pripeti, da bo povožen. Več pasantov.

Iz Šenčurja se poroča, da se je dne 28. m. m. okrog ene ure ponoči ondi sprlo več fantov iz domače in Srednje vasi. Pri tepežu, ki je nastal, je dobil kmetijski fant Franc Kristan iz Srednje vasi nekaj ran. Poškodovanec je izpovedal, da mu jih je zadal delavec Franc Pajer. Kmetijski fant Franc Okoren je streljal z revolverjem ali pistolo na Franca in Andreja Kristana, tako da je bil slednji na desni roki poškodovan. Pajerja in Okorna so orožniki spremili v Kranj k okrajnemu sodišču.

Obstrelil so je pretečeni teden na lovu lovec J. Tičar iz Nove vasi pri Preddvoru, toda ne nevarno, ker ga je le smodnik nekoliko osmodil po obrazu, zrna pa so k sreči šla v stran.

V Cerkljah je, dosedaj neznan storilec, napadel s polenom Jakoba Melicna in ga udaril tako po levi roki, da mu jo je zlomil. Melicen je bil prepeljan v deželno bolnico.

Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj zboruje dne 19. t. m. ob 2. uri popoldne v Cerkljah s sledečim sporedom: 1. Nagovor. Predsednik Franc Luznar; 2. Hospitacija v I. razredu. Računanje v številčnem krogu 20—30. Gospodična I. Bohinc iz Cerkljan; 3. Petje; 4. Pravice učitelja. Fr. Luznar; 5. Predlogi in nasveti.

Šolska poslopja v kranjskem okraju. Tekom zadnjih dveh funkcijskih dob okrajnega šolskega sveta je bilo zgrajenih 14 šolskih poslopj. Razširila so se štiri, sedem jih pride še na vrsto. Šole so se pomnožile od 30 na 44, razredi pa od 47 na 81. Zasebnih šol je za eno meščansko šolo in za štiri razrede več. Otvorilo se je čvetero zasebnih otroških vrtcev.

K požaru na Dovjem se dodatno poroča: Ogenj je nastal okoli poldvanajstih ponoči pri posestniku Alojziju Guzelju in je vpepelil poleg gospodarskega poslopja tudi njegovo hišo, kakor tudi ono Marije Peterman in Franca Jakelja. Da se je omejil ogenj, morali so potegniti strehe tudi še trem drugim posestnikom raz hiše. Guzelj ima škode 12.000 K, Marija Peterman 14.000 K in Jakelj 16.000 K. Sodi se, da je zažgala zlobna roka.

Tepli so se dne 28. m. m. med plesom pred neko gostilno na Savi, sodni okraj Kranjskagora. Tovarniški delavec Tomaž Hafner je dobil tri rane, tako da so ga morali prenesti v bolnišnico na Savi. Kot storilca je djalo c. kr. okrajno sodišče v Kranjskigori tovarniška delavca Jožefa Gregorija in Jakoba Bartla pod ključ.

V študi pri Domžalah je padla posestnica Franja Mihelčič tako nesrečno raz voz, da se je ubila.

Rimske grobove sta našla na svojih posestvih posestnika Anton Hribar z Dobrave, politični okraj Kamnik, in Franc Prevc iz Sela, občina Ihan. V teh grobovih so se našle lončene in steklene posode, zakrivljeni, popolnoma zarjaveli noži in žebliji.

Gorelo je dne 31. m. m. pri posestniku Jožefu Kocjančiču v Črnem vrhu, politični okraj Kamnik. Zgorela mu je deloma lesena, s slamo krita kajža. Kocjančič ima škode 80 K, zavarovan ni bil.

V Čemšeniku, politični okraj Kamnik, je bil ondotni krajni šolski svet primoran, obrniti se na c. kr. okrajni šolski svet v Litiji, naj bi dovolil, da se izvršuje pouk po dvakrat na teden po učni moči iz Toplic-Zagorja. Za izpraznjeno učno mesto se namreč ni oglasil noben učitelj. Pomanjkanje moških učnih moči je vsak dan občutneje opazati. Vzroka k temu menda ne bo treba navajati.

Tujcev je bilo letos okrog bohinjaškega jezera 162, v Lesce je prišel 301 tujec, Kranjskogoro in Podkoren pa je obiskalo 115 tujcev. V Kranj je prišlo 527, v Škofjo Loko 111, v Kamnik pa 415 tujcev.

Na Kranjskem sploh.

Valvazorjev spomenik. Učitelj na strokovnih šolah v Ljubljani, gospod Alojzij Gangl je dobil dopust, da bo mogel narediti vlti model za Valvazorjev spomenik, ki bo postavljen v Ljubljani.

Na Koroškem.

Iz Celovca se nam piše: V noči dne 2. t. m. se je tu zgodila med 10. in 11. uro čudna afëra. Narednik 13. kompanije 17. pešpolka je naletel na poti v hotel Grömer

na nekega korporala 7. pešpolka, katerega je ustavil in vprašal, če ima dovoljenje ob tako pozni uri bivati izven vojašnice. Korporal mu je nekako robato odgovoril, in posledica temu je bila, in ker tudi dovoljenja ni imel, da ga je hotel aretovati. Vinjen korporal pa je poklical nekaj civilistov, ki so planili na narednika in ga oklali tako, da bo le težko okreval. Iz jezuitske kasarne je bila poklicana »patrulja«. — Prazen strah je napravil Celovčanom minuli ponedeljek stražnik v zvoniku glavne cerkve, ko je izpostavil dve svetilki z rdečim steklom, kar služi kot znamenje, da nekje gori. Ljudstvo je došlo na lice mesta, kjer je bilo naznanjeno, da gori, in začudilo se, ko je zvedelo, da se je razletela petrolejska svetilka v vetrinjskem obmestju.

Gospodarske stvari.

Letina v kranjskem političnem okraju. Ozimina je obrodila splošno dobro, v nekaterih občinah celo prav dobro, ker ima precej zrnja in slame. Zlasti mnogo se je pridelalo otave, ajde in sadja. Vsled mokrega vremena v mesecu velikem travnu, kakor tudi vsled hude suše v poletju, je drugače letina zelo trpela, krompir je po nekaterih krajih začel vsled tega gniti. Fižol, pesa in zelje so se slabo obnesli, pač pa je boljše vspel pozni krompir, tursica in detelja. Toča je pobila in napravila precejšnjo škodo v škofjeloškem okraju. Najrodovitnejši kraji pa so bili k sreči toče obvarovani.

Cene govejega mesa so v minulem mesecu znašale na Gorenjskem povprečno za kilogram, in sicer v Trziču K 1·04, v Kranjski gori, Radovljici, Kranju in Bohinjski Bistrici K 1·—, na Bledu K 1·20, v Kropi in na Jesenicah K —·96, v Škofji Loki, Krašnji Kamniku in Mengišu K —·88.

Darila.

V dijaški kuhinji v Kranju se je izdalo meseca vinotoka 2461 kosil in 2257 večerij ter plačalo 763·04 K. K temu so prispevali podpirani dijaki sami 169·— K.

Dijaški kuhinji v Kranju so v času od 1. velikega srpana do 31. vinotoka 1. 1900 razen rednih prispevateljev izročili, oziroma doposlali p. n. gospodje, dame, uradi in družbe naslednje darove: M. K. v V. »namesto venca na grob g. dekanu Ant. Mežnarcu» K 6·—, učitelj Jos. Lapajne imenom cerkljanskega učiteljstva »polovico čistega dohodka vrtno veselice v gostilni gospe Vavkove v Cerkljah» K 90·34, Vinko Majdič iz Kranja povodom sedemdesetletnice rojstva Njega Velicanstva cesarja Franca Jožefa daroval K 500·—, osmerica pod »Golice» igrala »sveto resnico» in darovala K 1·—, župnik M. Narobe v Zapogah K 10·—, uredništvo »Slovenca» kot darilo gospoda župnika Miha Sajeta v Štangi K 2·—, prof. A. Zupan najdenih K —·10, dr. Ed. Globočnik K 1·10, po dr. Fr. Prevcu »iz kazenske pravde G. c. K.» K 10·—, V. Watzak, merosodec v Št. Martinu pri Litiji, K 4·—, prof. A. Zupan najdenih K —·10, prof. A. Štrifof povodom svoje odhodnice daroval K 20·—, vdeleženci te odhodnice darovali še posebej K 44·—, profesorski kolegij kranjske gimnazije (izvzemši onih, ki posebej prispevajo) za mesec vinotok K 8·—, inženir Viljem Polak v Trziču K 30·—, Neža Ukmar iz Kranja K 4·—, župnik Janez Brencé v Preski K 2·—, Fr. Rudolf, posestnik v Črnem vrhu pri Idriji, K 6·—, J. Tiringner, kaplan v Jelsanah, K 4·—, dr. Fr. Perné »namesto venca na grob svojega nekdanjega učitelja dr. Franci ka Lampeta» K 6·—, župnik Jern. Ramoveš v Poljanah K 40·—, župan Niko Lenček v Škofji Loki K 5·—, davkar Ant. Kuralt v Senožecah K 4·—, J. Volk »dobrotna roka iz Sele» K 2·—, župnik Ant. Kukelj v Senčurju K 5·—, Ivan Renier, župni upravitelj v Kranju, 1 cekin za 10 frankov, Jan. Pfajfar, župni upravitelj v Javorjah K 10·—, župnik Jernej Primožič v Goričah K 6·—, Matija Azman, mizar in posestnik v Kranju, K 2·—, sl. ravnateljstvo kranjske gimnazije: preostanek prostovoljnih prispevkov povodom slavnosti, katero je priredila gimnazija v proslavo cesarjeve sedemdesetletnice K 325·88, Mavril Mayr »odškodnino za nezgodo» K 60·—, dr. Anton Arko v Škofji Loki K 10·—, župnika Lovro Kristoflič v Kovorju K 10·— in Janez Škerjanec v Vremah K 10·—, kaplan Franc Juvan v Starem trgu pri Ložu K 5·—, J. Majdič »nabiral za refoško» preostanek K 2·60, durakisti pri P. Mayrju K 2·40, Gilbert Fuchs v Kokri K 20·—, J. C. Demšar, trgovec v Železnikih, K 4·—, župniki: Jos. Preša na Ovsišah K 10·—, Franc Eržen na Zal-m Logu K 6·50, Franc Okornovc v

Dražgosah K 4·—, Jan. Teran v Ljubnem K 6·—, Blaž Petrič v Velesovem K 5·—, Frid. Hudovernik v Lescah K 6·— in Mart. Poč v Komendi K 8·—, županstva: Škofja Loka K 20·—, Radomlje K 10·— in Kovor K 8·—, župniki: Šimen Žužek v Vodica K 10·—, Baltazar Bartol v. p. na Spodnjem Berniku K 4·—, Janez Oblak v Gradu (Bled) K 4·—, Matevž Preželj v Mavčičah K 10·—, Janez Molj v Stranjah K 10·—, Blaž Muhovec v Kamniku K 20·—, Jakob Strupi na Goričici K 10·— in Franc Rajčević v Grahovem pri Cirknici K 10·—, — Na živilih je darovala gpa. Eliza Matajca iz Stražišča 176 kg krompirja in 27 kg fižola. — Odbor izreka vsem p. n. dobrotnikom in dobrotnicam za naklonjene velikodušne darove svojo najtoplejšo zahvalo in prosi slavno občinstvo, da imej svojo roko še nadalje odprto blagemu namenu našega zavoda.

Zahvala.

Za izkazano sočutje o priliki smrti svojega soproga, oziroma očeta i. t. d., gospoda

Gregorija Pikuša

se v svojem in v imenu vseh sorodnikov najiskrenejše zahvaljujem vsem onim, ki so se v tako mnogobrojnem številu udeležili pogreba predragega rajnika, zlasti pa še posebno gg. pekovskim mojstrom za darovani prekrasni venec.

V Kranju, dne 7. listopada 1900.

224

Marija Pikuš.

Vizitnice in kuverte
po zelo nizkih cenah
priporoča „Kranjska tiskarna“ v Kranju.

Zaloga „Belske kisle vode“

(Vellacher Sauerbrunnen)

149—10

pri **Albinu Rantu**, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K 50 vin.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja **G. Piccoll-ja**

v Ljubljani

dvornega založnika **Nj. svetosti papeža**

ima v sebi **90** krat več železa

kakor druga po reklamni nezasluzno sloveča kina - železnata vina, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino.

161b—16

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabeledih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehavih otrocih.

Dobiva se v steklenicah po pol litra za 1 gl.

Tedenski sejem v Kranju dne 5. t. m.

Prignalo se je 110 glav goveje živine, 3 telet, 120 prašičev, 22 ovac, — buš, — koz. 50 kg: pšenice K 7·50, prosa K 7.—, ovsa K 5·60, rži K 7.—, ajde K 6·50, ječmena K 7·50, fižola koka 10.—. ribenčana K 9·50, krompirja K 1·70, deteljno seme K 45.— do K 50.—.

Išče se korespondent

zmožen italijanščine in nemščine ali slovenščine, za dve uri na dan.

Naslov pove upravištvo «Gorenjca».

219—2

Ivan Sartori

ključarstvo in trgovina z železnim blagom
v Radovljici (Gorenjsko).

Tu se dobivajo vsake vrste šivalni stroji za šivilje, krojače, čevljarje, slamoreznice najboljših vrst po nizki ceni.

Vsaki stroj se tukaj lahko poskusi in ogleda. Za vsaki stroj se jamči eno leto.

Stroji dajo se tudi na obroke.

214—3

Zahvala in priporočilo.

Slavnemu občinstvu se najtopleje zahvaljujem za dosedaj izkazano mi zaupanje ter naznanjam, da sem oddal svojo kleparsko obrt gospodu Karolu Schnellerju, katerega tem potem toplo priporočam.

Veselošpotovanjem

Franj Zaplotnik.

Podpisani uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel od gospoda Frana Zaplotnika

kleparsko obrt

v Kranju

ter se priporočam slavnemu občinstvu v izvrševanje vseh v to stroko spadajočih del, zagotavljaajoč, da bodem ista izvrševal točno, solidno in po najnižji ceni.

215—2

Veselošpotovanjem

Karol Schneller.

R. MIKLAUC

Ljubljana, Špitalske ulice št. 5

suknena pošiljateljska
trgovina

prodaja se na debelo in na
drobno.

Priporočam svojo veliko zalogo vsakovrstnega blaga za moške in ženske obleke. — V zalogi se nahaja domače, loško, brnsko in jegerndorfsko sukno, zanesljivo dobro in trpežno blago, vsakovrstne hlačevine, vsa podlaga in potrebščine za gospode krojače i. t. d.

Prav lepo nove vrste blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah: ogrinjalke, volnene rute, parht višnjev in pisan za obleke, cvilh za postelje, koptre, koce i. t. d.

216—2

Uzorke na zahtevanje poštnine prosto.

Najcenejši nakup suknenega blaga.

Podpisani uljudno naznanja slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da je

svojo trgovino z manufakturnim blagom
na glavnem trgu v Kranju

popolnoma prenovil in da bo tisto izvrševal v še večjem obsegu, kakor dosedaj.

Zlasti se priporočam v nakup zimskega blaga na debelo in drobno, nevestam za nakup bale, za kar ima posebno veliko izber.

Gene nizke, postrežba točna.

221—2

Z odličnim spoštovanjem

Franc Crobath

«pri Franceljnu»

trgovec z manufakturnim blagom v Kranju.

Resna ženitna ponudba

Mlad, 26 let star, posestnik v večjem trgu, se želi poročiti z mlado do 24 let staro gospodičino. — Premoženje se ne zahteva.

Ponudbe, če le mogoče s sliko, naj se vpošljejo na upravištvo «Gorenjca».

222—2

Trgovina z delikatesami

v Kranju, na glavnem trgu

povsem elegantno opremljena, katera je jako dobro vpeljana in ima mnogo odjemalcev, se vsled razmer proda, toda le proti gotovemu plačilu.

Natančneje se zve v upravištvo «Gorenjca».

218—2

Za nakup v Ljubljani se priporočajo naslednje tvrdke:

KLOBUKE

najnovejši fašone priporoča po nizki ceni 57—35

J. S. BENEDIKT na Starem trgu.

Pravo

plzensko pivo

iz zadržne pivovarne

vedno popolnoma sveže v sodih in steklenicah
se dobiva 59—35

v zalogi Ivana Gorupa.

Telefon št. 90.

Agentura.

Trgovska komisija.

Šivalni stroji
in kolesa.

Tovarniška zaloga

IVANA JAX-A

Dunajska cesta št. 17

priporoča svoje najbolj priznane
šivalne stroje in kolesa.

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje
zastonj. 63—35

Pri nakupovanju
suknenega in manufakturnega
blaga se opozarja na tvrdko 58—35

HUGO IHL

Špitalske ulice šte. 4

Velika zaloga suknenih ostankov.

Ernest Fevriker

na Dunajski cesti v Ljubljani
priporoča slavnemu občinstvu svojo pivo in največjo zalogo vseh mot
galanterijskega, norimberškega,
misionskega in virkanega blaga ter igrač
na debelo in drobno.

Zunanja naročila točno. — Cene niske. 72—34

FILIP FAJDIGA

Zaloga in lastna izdelovalnica

sobne oprave

Prešernove (prej Slonove) ulice št. 50
priporoča svojo veliko 61—35

zalogo sobne oprave

vsake vrste garnitur i. t. d.

Jamči se, da je v blagu lastnega izdelka vedno
suh les.

MODROCE na peresih (Federmatratze), stole
in vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem
točno po naročilu in po nizkih cenah. —
V Kranju se dobivajo stoli pri g. J. Anzeljcu na glavnem trgu.

Slavnemu občinstvu se uljudno naznanja, da se je

„pri avstrijskem cesarju“

v novozgrajeni hiši otvoril hôtél. 62—35
Priporočam slavnemu občinstvu prijazne sobe
za prenočišča.

Gostilna se nahaja še v stari hiši, kjer se točijo
pristna dolensjska, istrska in štajerska vina.

Za dobro postrežbo se jamči.

Gospodom posestnikom vozov je na razpolago konjski
hlev in prostorno dvorišče.

— CENE NIZKE. —

Fran Detter

LJUBLJANA
na Starem trgu šte. 1.

Prva in najstarejša 73—34

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam
svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo
vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastonj in poštne prosti.

Nepremočne vozne plahke

v različni velikosti in kakovosti ima po nizki ceni vedno v zalogi
108—28

R. Ranzinger

špediter c. k. priv. južne železnice, Ljubljana, Dunajska cesta št. 15.

Prodaja na drobno in debelo.

Največja tovarniška zaloga sukna

J. Grobelnik

Ljubljana, Mestni trg 20

priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst 77-84

suknena blaga

jägerndorfskih, brnskih in angleških štofov, vsake vrste letnega in zimskega lodna, kakor tudi mnogovrstnega

manufakturnega blaga

hlačevine in vse k oblekam potrebne oprave. — Velika zaloga volnenega in bombažnega blaga za ženske obleke, svilnatih in volnenih robcev.

Krojačem, ki stržijo mnogo blaga, posebno znižane cene.

Bogata zbirka vzorcev sukna se razpošilja na zahtevanje.

Ceneji nakup kot povsod drugod.

IVAN KORDIK

trgovina z galanterijskim blagom Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 10-14

priporoča svojo veliko zalogo na drobno in na debelo

jedilnih in kuhinjskih potrebščin

iz alpake in alpake-srebra, in veljajo predmeti iz alpake (trpežne bele kovine):

- 1 tucat zlic, navadnih gl. 4-40, tezkih gl. 5-50
- 1 " " za kavo " 2-20, " " 2-60
- 1 " nožev ali vilic " 6-—, " " 2-60
- Jedna velika zlica za mleko gl. —80, za juho gl. 2-—
- Noži in vilice z roženim, koščenim ali trdo-lesnim ročajem:
- 12 parov navadnih od gl. 1-80 do gl. 3-—
- 12 " boljših " " 3-50 " " 7-50

Svečniki iz alpake, visoki 21 24 26 1/2 cm

84-33 gl. 2- 2-30 2-60

Manufakturna (gvantna) trgovina.

Češnik & Milavec

Ljubljana, Špitalske (Lingarjeve) ulice

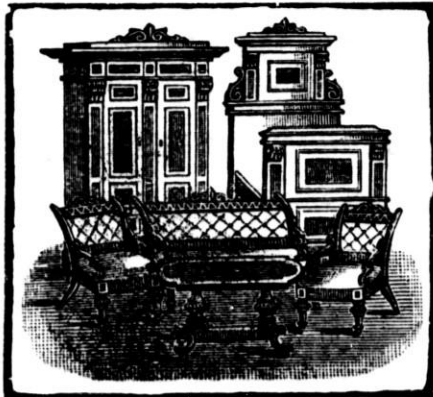
v novozgrajeni mestni hiši, opozarjata slavno občinstvo na nju popolnoma z novim jesenskim in zimskim blagom založeno trgovino, kakor: novosti v pavolnatih, polvolnenih in volnenih oblek za ženske, fini kamgarn, ševiot (Damentuch), loden i. dr., gladko in pisano, perilni modni barhent za jopice, bluze in obleke. 199-6

Velika zaloga raznovrstnega sukna, štofa, kamgarna, ševiota ter znanega pristnega gorenjskega loškega štofa. — Novosti v volnenih, svilnatih in ženiljastih rutah in šerpah (pintah), pletenih (štrikanih), suknenih ogrinjalkah, platah, gorenjskih in ogrskih kocih, pavolnatih in volnenih posteljnih kocih i. t. d.

Vse navedeno po najnižji ceni.

Vzorci se po pošti brezplačno razpošiljajo.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa in posteljno opravo, zaloga pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob, otročjih vozičkov, naslonjačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 76-84

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

Domaća zanesljiva

Poslane nizke cene.

G. Tönnies, Ljubljana

tovarna za stroje, železo in kovinolitnica

priporoča kot posebnost vse vrste

stroje za slamoreznice in žage. 81-84

Prevzame in izvršuje stavbinska in tesarska dela.

Bredtiskarija.

Franja Meršol Ljubljana

Mestni trg 18

priporoča svojo veliko

82-84

zalogo pričetih in izdelanih ročnih del

in vsa v to stroko spadajoča dela. Sezjemam vsakovrstna

belo, zlata in svilnata ročna dela

(monogrami).

Vsa dela se izvršujejo točno in po nizkih cenah. — Zunanja naročila točno.

Dobro znana, že čez 30 let obstoječa stara gostilna

„pri Tišlerju“

Kolodvorske ulice št. 26

gredoč od kolodvora proti mestu na levo, na kar se slavno potujoče občinstvo, da se izogne pomoti, posebno opozarja. Dobra postrežba, vedno sveža okusna jedila, pristna vina, izborna, ob vsakem času sveže pivo. Dalje je v tej staro-znani gostilnici vsikdar na razpologo mnogo sob s snažnimi posteljami, vse po jako nizki ceni.

Zahvaljuje se slavnemu občinstvu za mnogobrojni dosedanji obisk, priporoča se naklonjenosti mestnega in kmetskega občinstva tudi za nadalje

113-28

Leopold Blumauer, posestnik in gostilničar.

Adolf Hauptmann

tovarna

75-84

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja

v Ljubljani.

Ilustrovani cenik brezplačno in poštne prosto.

Loterijska srečka dne 3. listopada t. l.
Trst: 79 49 45 34 15

Domache
pristno žganje

konjak liter po K 6.—
slivovka " " " 2.80
hruševac " " " 2.60
brinjevec " " " 2.60

Priporočam tudi **dobra vina.**

Spošтовanjem
Jernej Ručigaj

200-6
gostilna «pri zlati ribi».

KAROL FLORIAN

trgovina s knjigami, galanterijskim blagom, muzikalijami in godbenim orodjem
v Kranju, glavni trg

priporoča svojo veliko zalogo *pisalnega orodja, šolskih in drugih knjig, vsakovrstnega papirja, kuvert, posetnic (vizitnic) in galanterijskega blaga.*

Tudi sem preskrbel veliko zalogo *godbenega orodja in strun* in prodajam vse po najnižji ceni. 11-44

Gospodom učiteljem in prekupovalcem pri šolskih knjigah deset odstotkov popusta.

**Zmešane in strižene
lase**

kupeje po najvišjih cenah od 2 kilogramov naprej

Filip Weil

velika trgovina z lasmi v Spodnjem Kralovcu
(Unter-Kralowitz) na Českem. 171-13

P. n. čitatelje te anonce opominim, naj opozoré na mojo
adresu zbiralce las. — Na vsako vprašanje glede cene se
odgovarja.

**Ljubljanska
kreditna banka
v Ljubljani**
Špitalske ulice šte. 2.

Nakup in prodaja vseh vrst rent,
državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d.
za najkulantnejših pogojev.
Posojila na vrednostne papirje
proti nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje
denarnih vlog na vložne knjižice,
na tekoči račun in na
giro-conto s 4 1/2% obrestovanjem
od dne vloge do dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila. 189-8

Izdaja in zalaga konsorcij «Gorenjca».

Odgovorni urednik Gašper Eržen.

Tiska «Kranjska tiskarna» v Kranju.

Mestna hranilnica
v Kranju
obrestuje hranilne vloge
po 4 odstotke
brez odbitka rentnega davka
katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog: 2,240.022 kron 73 vinarjev. — Stanje hipotečnih
posojil 1,589.335 kron 19 vinarjev. 35-40

106-29
različnih mrežastih ograj za pašnike, vrlove, okna, vrata i. t. d. kakor tudi vsa
druga kjučavničarska dela. — Nizke tovarniške cene. — Točna in solidna postrežba.

Prva električna ljubljanska
vodarna mrežastih ograj